

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 4. Oportet sacerdotes esse continentes, vt se totos Deo censeant, vt
Hieremias & Ezechiel, nec non Ægyptiorum sacerdotes, & sacerdotissæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

§4. Oportet sacerdotes esse continentēs, ut se totos Deo consecrent, ut Hieremia & Ezechiel, nec non Aegyptiorum sacerdotes, & sacerdotisse.

Paxter supradicta alias assignat D. Hieronymus rationes suo dignas ingenio. Prima sumitur ex actionibus, & functionibus Sacerdotum, fundata in doctrina D. Pauli Evangelici Sacerdotes Deo vacare debent, continuis iustare orationibus, exercitijs spiritualibus occupari, ad sacrum esse expediti, diuiniſque laudibus distenti, nec non S. Scripturæ studijs studiosius incumbere; tandem cum sint Deo consecrati, se Deo totos offerant necesse est. Hoc vxori iunctus agere nequaquam potest, quia eo ipso quo talis est (inquit Apollolus) magnam sui ipsius animæ, cordis ac sollicitudinis partem debet impendere mulieriam non minorem filijs, aliam familiæ negotijs, & tali distrahi sollicitudine qualem iure suo possulat status ille matrimonij: Qui cum vxore est, sollicitus est, quæ sunt mundi, quomodo placeat vxori & diuisus est. His doctum pariter & congruum adduco D. Hieronymi argumentum, singulari quadam eloquentia verbis comprehendit breuioribus totum illud volumen à celebri philosopho Theophrasto: De nuptijs dictum. Quærit num conueniat sapienti ducere vxorem? Et licet affirmatiuè definiat, si mulier fuerit pulchra, diues, prudens, modesta, composita, taciturna, patiens, veræ sapientiæ amica, quæ eius nedum non impediatur impertuna studium, sed insuper sedula promoueat.

Regreditur tamen, (inquit D. Hieronymus) & ex eo ipso probat, nullo modo conuenire sapienti ducere vxorem: quis enim talibus intuenti mulierem dotibus commendabilem? Primò; quis sibi persuadet, studio philosophiæ non obesse mulierem, cui principalem nauare operam tenetur vir sapiens, cum illo tempore, quo studiosius illi debet incumbere, necessariò debet hoc omittere, ut mulieris occurrat festinus importunitati, filiorumque consulat pœnidus infirmitatibus: Primum enim necesse est, impedi studium philosophiæ, nec posse quemquam liberis & vxori pariter inferuare. Secundò mulier sagacior est & importunior in optandis, petendisque vestibus: gemmis, ornatis, mundo muliebri, pedissequis, rhedis, asseclis &c. quibus fieri non potest, quin maxima requiratur sollicitudo: Mulier esse, quæ matronarum

Hieron. Bapt. de Lamna. Tom. II.

vestibus necessaria sunt: prætiose vestes, astruagenna, sumptus, ancilla, suppellex varia: lectica & esseda deaurata. Tertio: certæ sunt singulis noctibus quarrelæ transacto celebri festo in quo se inimicem contemplata sunt; ornatiores: pretiosioribus talis quam ego; præfulget ornata lapidibus, veste induitur cultiori; turricam habet mundiorum. Deinde per noctes totas garrula conuersiones: illa ornatur procedit in publicum: hæc honoratior ab omnibus, ego in conuentu seminarum misella despicior. Quarto: Attendenda semper eius facies, & pulchritudo laudanda (& nec quidem licet solem ipsum intueri) ne si al eram aspereris, se existimet displicere &c. Cur aspereris vicinam? Quid cum ancilla loqueris, de foro veniens quid attulisti: Alterius amorem suum ad rem suspicatur. Quinto: si veni stante placeat, tantò maiori diligentia custodienda: difficile custoditur, quod plures amant. Nihil tutum est, in quo totius populi vota suspitant. Si turpitudine, aut difformitate displiceat, amatur difficile, estque eius cordiola societas: Molustum est possidere, quod nemo habere dignatur. Et hoc ipsum illam excitat, ut ipsa quærit à quo, licet foeda, diligatur? Sicut pulchra cito adamat, facta facile contempnit.

Porro si digrediamur (inquit D. Hieronymus) ad morbos, partus, filios, filias, quas secum hæc trahant anxietates, quis possit calamitas scribere, quæ lingua declarare? Tandem quis sibi sapiens mulierem alliget, nisi cognoscat, prius enim illam quis exhorret, quam cognoscat. Nullum in stabulum tuum adducis equum, inuentum, feruum, aquaticam lagenam, nisi prius, qualis sit, probaueris: liber, illam remittendi si tibi minime placeat, & mulierem in perperam tibi conduces societatem; nisi probe noueris, quod sana, discreta, modesta, sitque taciturna: Adde, nulla est mulieris electio, sed qualiscumque obtineris; habenda: si iracunda, si fatua, si deformis, si superba, si fœtida. Quodcumque vitij est, post nuptias discimus. Equus, bos, asinus, canis, & vilissimo mancipio, vestes quoque & lebetes, sedile, lignum, calix & vreculus stibilis, probantur prius & sic emuntur: sola vxor non ostenditur, ut antea displiceat, quam ducatur. Prosequitur D. Hieronymus hos Theophrasti discursus, multas eius, vanasque perpendens sententiâs, eam præferam quam multi incundi causâ matrimonij produciunt: heredes nempe habere, quam ut soluat, rationes adducit philosophus, quibus Christiani in veritate confunduntur: Hæc est huiusmodi Theophrasti differens quem non confundit Christi anorum, quorum conuersatio in talis est:

R III

Tertia.

Quarta.

Quinta.

III.

Mulier ante nuptias non qualis sit agnosci-

est: quotidie dicitur: Cupio dissolui, & esse cum Christo.

10 Cur Cicerone responsum amicitia D. Hieronymus quod Cicerone, omnium ore celebris ut sapiens, dedit amico suo Hirtio, qui per suadere conabatur, ut abdicata vxore suo Terentiã, alteram eius sororem sibi coniugio copularet. Hoc nequaquam (inquit Cicerone) sequar consilium quo namque tempore Terentia conuixi vxori, hoc didici, quod si duxero puellam in coniugem, solutus esse non possum, ut continuo studium omne sapientia hbrisque conferam soluendis: Cicerone rogatus ab Hirtio ut post repudium Terentia, sororem eius duceret, omnino facere superstitus, dicens non posse se vxori, & philosophia pariter operam dare. His apte varias lectuque dignas connectit historias, tandemque concludit opinione Epicuri: qui inter cetera suis praelegebat discipulis, ne fumerent vxores. Erat autem huius intentio, non de caelo, non Deo seruiendi sed vitam ducendi quietam, ab omnibus huius mundi laboribus feriatam, qualem in statu matrimoniali, inueniri non posse ob infinitas prope curas, anxietates, & poenaeque quas inuoluebat, arbitrabatur.

V. Epicurus voluptatis amator, raro dicit sapientis inuenda coniugia, quia, multa incommoda admixta sunt nuptijs. Haec optime, (respondet D. Hieron.) at multo haec omnia compendiosius D. Paulus verbis iam nunc declarandis: Qui cum vxore est, sollicitus est, quae sunt mundi, quomodo placeat vxori, & diuisus est: summam aduerte, quam graua coniugatos opprimant onera.

VI. Primum: placendi mundo continua sollicitudo: Sollicitus est, quae sunt mundi. Heu quanta secum trahit haec sollicitudo: consulendi honori, familiae, vestimentis, negotijs, propriae famae, sumptibus vxoris & filiorum, tatoque crescit haec sollicitudo grauius quanto sibi strictius imputandũ, quidquid mulier, filijque parauerit, nec non quicquid in domo sua fuerit peractum indecentius.

Secundum: Quomodo placeat vxori. Bone Deus! Et quis placere possit animali, quod tantis, tamque varijs trahitur desiderijs, ut dicebat, & verè dicebat Apostolus: Ducuntur varijs desiderijs.

Tertium: quod cor eius & anima, in multiplicibus disscindatur partes: Diuisus est, quam magna illi pars est tribuenda, quae tecum vnũ est. Primae vxoris Euz spectat Apostolus formationem, ad quam Deus Adami ossa diuisit, & ex illis vnũ Euz tradidit, ex illa partem desumens carnis infirma, Adaeque coniungens, ut vnũ

quid exurgeret, quo significabat, quod magnam virilis roboris partem sibi mulier attraheret, ille verò magnam tamen partem sibi imponeret infirmitatis. Haec cum ita sint, vide, qua ratione, qui taliter cor suum tenetur dispartitum mulieri, liberis, negotijs, curis, totum dare queat Deo, & seipsum totum Deo dare possit, si paucis temporibus in oratione cum Deo debeat agere, in hoc (scilicet Apostolo) se ab propria distellere debet vxori. Si die quodam ad Deum festinet accedere persacram Communionem, decet ab actu se contineat coniugali. Qui igitur incessanter orationi vacare, diebusq; tenetur singulis factis aditare altaribus Christi corpus sumpturus, ut sacerdos, quam erat hoc rationi consonum, ut perpetuum à statu se segregaret nuptiali, viueretque castissimus.

Inquirunt Sacri Doctores causam ob quam Deus per Angelum Moysi mortem intenteret Rem spiritus S. refert singularibus plenam circumstantijs. Apparuit in rubo Moysi Dominus, & praecipit, ad filios Israel proficiscatur in Aegypto vitam ipsius, mancipijs ad tres annos damnatis centes longe duriorum, illisque haec fausta denuntiet; decereit vos Deus haec misera libertate seruitute, & in terram patribus vestris promissam introducere, lacte & melle manantem. Multisque interiectis (a) praecipit ut vadat in comitatu secum deducens fratrem suum Aaton, & seueros mores Israel, ut Regi loquantur Pharaoni. In eum finem, prodigiosam illam Moysi virgam tradidit tantorum effectricem mirabilium. Reuertitur Moyses in Madian, ve mulierem filioque iumentis impositos secum duceat; medio in itinere subliterunt, ut panem comederent, seque ab itineris labore fellos recrearent: hoc namque his verbis indicatur: Cum esset in itinere in diuersorio. Quod alia lectio habet, ut notat D. Augull. Et factum est in via ad refectioem. Cumque simul hoc in loco velerentur: Occurrit ei Dominus, (erat autem Angelus) & volebat occidere eum.

Quid hoc rei Domine, quam viam ingreditus, ut illi stricto pugnione mortem minueris. Dum Balaam a sinã vectus suas inlequitur vias, iam patet, ex ratione factum & iustitia, ut illi selex rox opponeret Angelus in via, & stricto in pectus eius mucrone, mortem, si progredederetur, intenteret: erant enim viae eius peruersae, ex D. Iacobi sententia: suã namque corcus auaritia, & promissis regis Balac seductus proficisceretur Dei populo maledicturus. Et Moyses quid percauit, recto tendit itinere in Aegyptum, tuum Domine mandatum expleturus, & id opere, quod

ill...

illi tam strictè iniunxisti, perfecturus? Quid agit,
 aut quid intendit, morte puniendum? Plures res-
 pondent Doctores: hanc f. ille rationem, quòd
 filios suos nondum circumcidisset, secumque
 veheret, filijs Israel locuturus: quorum erat hoc
 præceptum circumcidendi filios: q. d. Pergis
 populum Dei docturus, eique præfuturus gu-
 bernator, atque præceptum circumcissionis propo-
 siturus, quòd ipse transgredieris? Et hanc satis
 liquet fuisse rationem, quandoquidem Sephora
 periculum capitis advertens Moysi imminens
 marito petram sumpsit acutissimam, filijque
 præputium circumcidit, quò facto dimisit
 Moysen Angelus incolumem.

Hanc opinionem efficaciter refellit Diodorus
 Tarcent. Primò: si enim hæc fuisset causa, non
 suffecisset Sephora vnum tantummodo circum-
 cidasse filium, vt videtur: aliumque non circum-
 cidum in itinere secum duxisse. Secundò: ex quo
 tempore Deus locutus est cum Moysè, egitque
 cum filijs Israel de egressu ex Ægypto, non
 occurrit, quòd de puerosum mentionem fecerit
 circumcissione, qui nec illis quadraginta annis,
 quibus per Arabiæ desertia vagati sunt, circumci-
 debantur. Hæc autem conuenientior videtur esse
 ratio, quam habemus ex D. August. que Theo-
 doretò non displicet, nec antiquo D. Epipha-
 nio contradicit, nempe quòd ad commissio-
 nem sibi iniunctam implendam, ad vxorem si-
 mulque sic reuersus, illos hæc cum in itinere condu-
 cturus. Elegit eum Dominus vt mediator esset
 inter Deum & populum, vtque communiter cum
 Deo ageret, ab ipso legatus mittendus modo
 ad Pharaonem, modo ad populum, modo
 ad seniores Israel. Cum igitur te Dominus cli-
 gat, vt cum eo communiter, & familiariter agas,
 quid tibi mulierem quid filios associas?

Pauca scapis & valde procedis inordinatè:
 In hoc loco possumus intelligere (inquit D.
 August.) quòd displicuerit Deo, quare Moyses
 tanta mirabilia facturus vxoris impedimentum
 secum ducere vellet in Ægyptum. Et hanc esse
 rationem probatur: quia ex eodem loco con-
 iungit & filios remisit in Madian ad foerum
 suum, vnde ipsa venerat, eratque oriunda: ip-
 se vero solus, ministerium, ad quod eum Deus
 elegerat, fecerit impleturus: Vnde datur intel-
 ligi, quòd ex illo loco remisit vxorem suam ad
 foerum. Hæc pendens D. Epiphanius, col-
 ligit, quòd ex illo die nunquam amplius e-
 gerit cum vxore, aut illam vt matris cogno-
 uerit: Moyses ex quo prophetare cepit vxorem
 non cognouit, neque enim potuisset esse Deo sa-

mlitatis, & coniunctus. Hinc intellige, quanto
 magis esse debet ab vxore remotus Sacerdos E-
 uangelicus à Deo electus, vt indefinenter cum
 illo agat in altari, in oratione, ita vt eius omnes
 actiones vel cum Deo, vel cum populo esse de-
 beant, Dei ministri sedulus & plenus officium:
 Non hæc bene conuenit illi vxoris ac filiorum
 frequens inquietudo, quæ sollicitudinem mouet
 illi illisque prospiciendi.

Notat vterius D. Hieron quid præmonerat,
 id quòd legimus à Domino præceptum duobus
 prophetis Hieremæ & Ezechiel: & inter vtrum-
 que differentiam statuit: Hieremias qui in vxore
 sanctificatus est, & cognatus in vulua matris, adeo
 hoc privilegio fruitur, quia virginitatis erat beati-
 tudini destinatus, & cum omnes captiui sint, vasa
 quoque templi Babylonio Rege vastante dirupta, iste
 solus liber ab hostibus est, & captiuitatis nescit inu-
 rias. Et Nabuzardan, cui de sanctis sanctorum Na-
 buchodensor non præceperat, præcepit de Hieremia.
 At è contrario Ezechiel captiuus tenebatur in Baby-
 lone: mortua est, inquit, vxor mea ad vespere-
 ram, & mane feci sicut mihi præceptum erat,
 prædixerat enim Dominus quòd in illa die aper-
 riveitur, & os eius loquere, vt, & non taceret am-
 plius. Vocat Dominus Hieremiam, atque illi
 Propheta: Non accipies vxorem, & non erunt tibi
 filij & filie. Ad quid Domine? Habemus inuicem
 comunicanda consilia. Immaturo subitaque
 morte, noctu rapti t è viuis, vxor Ezechielis,
 & mane sequenti prodit in publicum, ibique
 congregatus hæc ait: Hoc scitote charissimi:
 Vxor mea mortua est. Si mortua sit o vates, re-
 quiescat in pace; quid vis faciamus? Sepelito
 illam. Ne putetis hoc à me in aere & sine causa
 dictum: quia ipsa moriente, grauius Deus mi-
 hi consilia comunicauit, & hæc vobis e-
 ius nomine venio comunicaturus: Vxor mea
 mortua est, & Dominus locutus est ad me.

Hæc duo coniunge, monet D. Hieron. in
 hæc verba. Diligenter attende, donec vxor tace-
 ret, non habebat libertatem populum commo-
 nendi; moritur vxor & conjugale vinculum
 soluitur, & absque vlla trepidatione in officio pro-
 phetali semper est. Qui enim liber vocatus est,
 vere est seruus Christi. Hieremias captiuitate propin-
 qua vxorem prohibetur accipere. Ezechiel in Babylo-
 ne mortua est inquit, vxor mea, & apertum est ei
 meum, quia nec ducturus vxorem, nec illi qui du-
 xerat possunt in opere conjugali libere prophetare.
 Hi serui sunt qui sine impedimento Christi ser-
 uiant & ad omnia Saluatoris madata sint promp-
 tissimi, vide superius exponit D. Hier. hunc lo-

D. Hier.
 Epi. 19.
 ad A-
 geru-
 chian
 Ep.
 ad Ge-
 rontia
 vidual.
 Tom. 1.
 XI.
 Diffe-
 rentia
 inter
 Hiero-
 nam
 & Eze-
 chiel.
 Hier. 18
 Eze.
 24. 18.
 D. Hier.
 X.
 Vxor
 donu
 impe-
 dit
 prope-
 tia.

cum: Liber dicitur, qui matrimonio ligatus non est. Vltimus, progreditur, & ait: Si laicus est, qui- cumque fidelis orare non potest, nisi careat officio coniugali, cum Apostolis praeceperit, quod abstineant propter orationem, Sacerdoti cui semper pro populo offerenda sunt sacrificia, semper orandum est. Si semper orandum est, ergo semper carendum matrimonio: nam etiam in veteri lege, qui pro populo hostias offerebant non solum in domibus suis non erant, sed & purificabantur ad tempus ab vxoribus separati, & vinum & ficeram non bibebant, quae solent libidinem prouocare. Haec omnia D. Hieronymus.

Si Deus, vt vel paruo tempore loquatur cum Hieremia, prohibet ne ducat vxorem: vtque Ezechiel possit cum eo vel quatuor verba colloqui, vult vt primo moriatur vxor, sique viduus, qua quaeio, ratione cum eodem poterit Deo diebus agere singulis, cum manibus, ore, lingua contingens coniugatus?

¶ 12 Quinimo etiam ipsi pagani, (asserit D. Hier.) haec apprime intellexerunt. Primarij Atheniensium Sacerdotes, quos Hierophantas dicebant, quam primum Sacerdotali inaugurabatur dignitate, ciente potam hauriebant, quae adeo frigida est, vt omnem copulam coniugalis euertit fortitudinem: Hierophante apud Aethiops emra-

D. HIER. lib. 2. contra Iou- nia. Tom. 2. Cheramon Stoicus vir eloquentissimus (ait D. Hieron.) vitam describens Sacerdotum Aegypti, qualiter se continerent eo quod inter altaria, demonum versarentur & studijs vacarent. Astrologi, motus celsusque contemplantes solis, lunae, siderum; semper idololorum templis insidentes: sed lubet audire D. Hieronymum: Cheramon Stoicus vir eloquentissimus narrat de vita antiquorum Aegypti Sacerdotum, quod omnibus mundinogorij, cunctisque postpositis semper in templo fuerint, & rerum naturas, causasque ac rationes siderum contemplati sint, nunquam mulieribus se miscerint, nunquam cognatos & propinquos, nec liberos quidem viderint, ex eo tempore, quo capissent diuino cultui deseruire: carnis & vino se semper abstinerint, propter tenuitatem sensuum & vertiginem capitis, quam ex paruo cibo patiebantur, & maxime propter appetitum libidinis, qui ex his cibis, ex hac potione nascuntur: pane raro vesciebantur, ne onerarent stomachum, oleum tantum in ole- ribus nouerant &c.

D. HIER. XI. Sacerdotum Aegypti abibentia & castitas.

Proh quales Sacerdotes! Quanta solitudo! Quae castitas! Quae temperantia! Quae ieiunia ab his cetera demonum, infernique Sacerdotibus! Vtinam tales fuerint & Evangelici, Christiique Sacerdotes. Ad quid igitur nec matrimonia poue-

rant, nec vxores? Etenim sciebant (inquit) quod si vxores ducerent, soluti ac liberi diuino nequissent toti vacare seruitio, nec suis altarijs attentius sidera contemplari: quid Sacerdotibus agendum Evangelicis, quibus tanto decentius conuenit hoc vxorum onere esse liberos, quanto sunt puriora, quae circumueunt altaria, & sacrificia quae offerunt mundiora ac spiritaliora, suaque astrologia sublimiore, non caeli sidera, sed caelestia mysteria, nostraque redemptionis Sacramenta contemplantes? His adde (inquit D. Hieron.) quod nouimus de Sacerdotibus Vestae, Iouis, Apollinis, Dianae, Minervae &c. Quibus vt ad officia & ad altaria accessus daretur, altaria, inquam, adeo immunda, carnalia, sceleribus perpetuae votum debebant emittere virginittatis: Virgines Vestae, & Apollinis, Innonsique Aethiae & Dianae ac Minervae, quae perpetuae Sacerdotij virginittate marcescunt &c. Quid aget Sacerdos diuinae sapientiae minister, quae tam pura, tam est splendida, vt ipsa lux coram eo tenebrifcat, & caeca maneat.

¶ 5. Sacerdotes non alios filios habeant, quam pauperes, qui in illis misericorditer, vt cecinit Dauid.

Alia seles offert raro ex officio sumpta, quod facti Canones assignant Ecclesiasticis, quos parentes indignant pauperum. Ea intentione statuit illos in Ecclesia sua Saluator noster, vt pauperum sint defensores, sustentatores, operibusque partes. Eleganter cecinit psalm. 103. inter stupenda diuinae opera prouidentiae Psalm. 103. inter ceteros longiore. Inter haec vitam hoc ex- pendit, nempe: cur tot tamque praecellae Deos beos arbores produxerit in montibus, cedros in Libano, vt vertice caelos tangere videantur, Sanna- bus pro- buntur ligna campi, & Cedri Libani quos plantauit, etiam illis passeris nidificabunt. Hebraice legimus: Ie. Psal. honore proprium Dei nomen; ita D. Hieronymus, Synmachus, alijque prope omnes Graeci: ligna Domini, vel ligna Dei. De illis loquitur arboribus agrestibus, pinis, quercubus, cedris, populis, omnibus altioribus: Has dicit arbores Dei: nullus etenim alius illas plantauit, rigantique operatus, quam ipse Deus. Qua igitur intentione procreauit tibi Dominus in altioribus montibus, tot arbores, adeo sublimes, excelsas, coronatas in salibus, syluis, montibus, aliisque partibus, quibus nec homines vtuntur.